

POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Názov práce: *Upír ako maska inakosti (od netvora k civilizovaným ochrancom ľudskosti)*

Autor práce: PhDr. Michaela Malíčková, PhD.

Posudzovateľka: prof. PhDr. Dagmar Inštitutorisová, PhD.

Počet strán monografie: 148

Monografia PhDr. Michaely Malíčkovej, PhD. *Upír ako maska inakosti (od netvora k civilizovaným ochrancom ľudskosti)*, ktorá je základom habilitačného posudzovania, už pri svojom vydaní vzbudila v teatrologickej obci veľký záujem. Nie je totiž bežné, aby sa na Slovensku niekto spomedzi teatroológov či estetikov dramatických umení a pod. venoval problematike masky. (Výnimku v divadelnej vede tvoria hľadám iba práce prof. Martina Slivku v kontexte slovenského ľudového divadla a jednou z posledných prác na tému masky je monografia dr. Anny Hlaváčovej *Homo ludens africanus* z roku 2007, v ktorej sa venuje maskám divadlu masiek v Afrike.) V jej prípade však nejde iba o časť, ktorú venovala problematike masky v divadelnom umení (venuje sa jej na ploche troch inscenácií s drakulovskou tematikou). Záujem vzbudzuje celá práca, teda aj časti, v ktorých sa venovala nie divadelným súvislostiam. T. j. popkultúrnym, mýtotočným, filmárskym, televíznym atď. Práve tieto časti presakujú aj do divadelnej časti a prinášajú v nej novú optiku do uvažovania o funkcii a zmysle divadelnej masky. Jej pohľad nie je tradične divadelno-vedný, teda ten, ktorý je založený na podrobnom popise základných znakov, zaradení do kontextu teatrologického uvažovania doma i inde, aj keď tento - ako absolventka estetiky, samozrejme, ovláda. Osobitne cenným je jej - pre ňu už typická - metóda práce a uvažovania. Vie veľmi funkčne, často až novátorsky,

prepojiť „staré“ poznatky o veci s novými pohľadmi a – navyše – ako absolventka nitrianskej estetiky (nitrianskej školy) mala možnosť veľmi podrobne študovať najrôznejšie koncepty myslenia, ktoré predstavujú súčasní či bývalí pedagógovia Ústavu literárnej a umeleckej komunikácie ako prof. Ľubomír Plesník, prof. Tibor Žilka, prof. Vincent Šabík, prof. Marta Žilková, prof. Štefan Gero, prof. Kapsová a mňa nevynímajúc – jej pedagógovia. Vo svojich prácach – a predložená monografia to iba dosvedčuje – vie skíbiť všetky tieto optiky a zároveň ich pretavuje do svojej vlastnej metódy výskumu každej zvolenej problematiky.

Najbližšie však – nepochybne – má k intertextuálnemu prístupu k analyzovaným textom, k postmodernému mysleniu a aj keď medzi jej pedagógov nepatrí prof. František Miko – veľmi tenduje tiež k dôslednej práci s konkrétnym umeleckým dielom, k jeho rozprávaniu v mnohých súvislostiach (o čom z hľadiska metodológie svedčí aj habilitačná práca.)

Za základné rysy jej vedeckej práce aj v predloženom habilitačnom materiáli možno považovať: systematickosť, šírku nazbieraného materiálu na výskum, schopnosť logicky vyvodzovať závery a taktiež konštruovať hypotézy, schopnosť abstraktného myslenia, schopnosť vyváženej kompozície práce, precíznosť a presnosť vo vyjadrovaní. O pojmovej zorientovanosti a podobných základných aspektoch vedeckého myslenia pri habilitantke tohto typu nie je potrebné ani zmieňovať sa. Samozrejme, ani o schopnosti vysvetľovania daného zámeru i dosiahnutých výsledkov, čo je zas jedno z hlavných kritérií kvalitného pedagóga. (O jej pedagogických kvalitách som sa dostatočne presvedčivo pravidelne dozvedala na mnohých vedeckých

konferenciách či prednáškach v rámci filozoficko-metodologických seminárov ÚLUK).

Osobitným prínosom práce je koncept liminálnosti a aspekt presahu jej chápania masky do všetkých sledovaných oblastí. Práca je tiež prínosom aj z ďalšieho uhla pohľadu - predstavuje zároveň pohľad do dejín vývoja upírskej problematiky vo zvolených oblastiach výskumu. Zo semiotického hľadiska prináša základné poznatky o type a spôsobe spracovania zvolenej problematiky.

Predložená monografia taktiež obsahuje všetky náležitosti, ktoré sú potrebné pre klasifikovanie publikačného výstupu ako monografie.

Obsahuje okrem štandardného spôsobu práce s použitou literatúrou aj veľké množstvo príloh - ako obrazové prílohy, zoznamy citovaných filmov, seriálov, divadelných inscenácií, literatúry, menný register atď.

Práca je tiež aj po formálnej stránke (jazyk, štýl, štruktúra) spracovaná na veľmi dobrej úrovni.

V časti, ktorá je venovaná divadelným inscenáciám, je potrebné zdôrazniť ešte jednu skutočnosť. Dr. Malíčková totiž pracovala v tejto oblasti s veľkým handicapom. V divadelnom umení totiž téma upírov a pod. býva spracovaná iba výnimočne, pretože väčšinou v predlohách ide o horor. Žáner, ktorého podstata odporuje základu divadla ako takého, ktorý je platný už od antického Grécka - na javisku diváka nepresvedčia situácie, v ktorých sa má báť. Napriek malej vzorke, ktorú mohla skúmať, sú jej výsledky v spôsobe prístupu porovnateľné s ostatnými.

Otázky:

1. Má koncepcia upíra ako masky inakosti nejaké opretie v slovenskej antropologickej, mytologickej, náboženskej a i. situácii?
2. Do akej miery môžeme hovoriť o zmenách v chápaní upíra ako masky inakosti z globálneho hľadiska? Ide o rozdiely, ktoré súvisia s multikulturalitou sveta alebo iba o rozdiely, ktoré vychádzajú z tvorivých (umeleckých) princípov zjednotených/jednotných a pod. globálnymi znakmi upíra.

Predložená habilitačná práca/monografia PhDr. Michaely Malíčkovéj, PhD. *Upír ako maska inakosti (od netvora k civilizovaným ochrancom ľudskosti)* spĺňa všetky kritériá na uvedený typ prác, preto odporúčam po úspešnom ukončení habilitačného konania udeliť habilitantke vedecko-pedagogický titul docent.

Prof. PhDr. Dagmar Inštitorisová, PhD.

Bratislava, 4. 3. 2014